

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afdeling VWS Flex

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
lessonslearned@minvws.nl

Datum
29 juli 2021

Aantal pagina's
4

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

verslag

Betreft	expertgesprek Lessons Learned met direct betrokkenen over vaccineren
Vergaderdatum en -tijd	28 juli 2021 15:30
Vergaderplaats	WebEx
Aanwezig	Van VWS: Siebe Riedstra (vz), Marjolijn Sonnema, Ciska Scheidel, Daniëlle van Bentem, Martin Santhagens, Rutger de Vos. Van RIVM: Jaap van Delden, Marith Volop, Ronald Jansen. Van GGD GHOR: Nicolette Rigter, Jaap Eikelboom. Van team Lessons Learned: Kim Keesmaat en Edith Scholten

Afwezig

Kopie aan

Dit gesprek is onderdeel van een serie gesprekken om de geleerde lessen op te halen voor de herijking van de routekaart en een volgende fase in de aanpak van de coronacrisis.

In het gesprek stonden onderstaande vragen centraal:

- Welke elementen in de huidige Covid-19 vaccinatiecampagne willen we behouden voor een volgende (booster en/of herhaal) vaccinatiecampagne voor COVID-19? En waarom?
- Welke elementen in de huidige Covid-19 vaccinatiecampagne willen we niet behouden voor een volgende (booster en/of herhaal) vaccinatiecampagne voor COVID-19? En waarom?
- Welke elementen hebben we extra nodig?
- Welke elementen in de huidige Covid-19 vaccinatiecampagne zijn relevant voor het gehele vaccinatiestelsel (zowel 18- als 18+)? En waarom?

Welke elementen in de huidige Covid-19 vaccinatiecampagne willen we behouden voor een volgende (booster en/of herhaal) vaccinatiecampagne voor COVID-19? En waarom?

De samenwerking tussen VWS, GGD GHOR en RIVM was heel goed en prettig, open en transparant. Verschillen tussen de organisaties vielen weg, doordat

iedereen hetzelfde doel voor ogen had. Er was een gezamenlijke goede focus. En ook persoonlijk was er een goede klik.

Er was doorgaans een goede balans tussen politieke haalbaarheid en de uitvoerbaarheid. Daarbij was er af en toe discussie over rolvastheid. Die discussie was nodig en goed en daar was ook ruimte voor vanwege de goede samenwerking.

Behoud de eenvoud van de aanpak. Hoe eenvoudiger hoe makkelijker de uitvoering wordt. Zeker in tijden van een crisis.

Het is heel goed dat VWS de regie naar zich toe heeft getrokken in deze crisis. Centrale sturing is nodig bij een pandemische situatie. Tegelijk ook belangrijk om elkaar de ruimte te geven op de eigen expertise (niet te veel micromanagen).

De GGD-en hebben bij het opzetten van de vaccinatiecampagne de lessen uit het organiseren van de testlocaties goed meegenomen.

De adviezen van de Gezondheidsraad hebben geholpen bij de besluitvorming binnen het kabinet over de vaccinatiestrategie.

Huisartsen hebben een belangrijke rol bij het informeren en overhalen van twijfelaars voor vaccinatie en zijn een belangrijk en vertrouwde informatiebron voor veel mensen.

Welke elementen in de huidige Covid-19 vaccinatiecampagne willen we niet behouden voor een volgende (boosters en/of herhaal) vaccinatiecampagne voor COVID-19? En waarom?

Doelgroepen

Door schaarste van vaccins bij de start was het onvermijdelijk om te werken met doelgroepen. Het heeft echter belemmerend gewerkt voor de vaccinatiecampagne. Het heeft heel veel ruis en discussie veroorzaakt. Goed om na te denken hoe hier in de toekomst mee om te gaan.

Er kwam een lobby op gang zowel vanuit het veld van VWS als vanuit andere departementen om bepaalde groepen voorrang te geven. Dit heeft veel energie gekost.

Wees duidelijk met welk doel je met veldpartijen praat: is dat informeren? Besluitvormend? De meeste partijen hebben deze overleggen gebruikt om invloed uit proberen te oefenen. Het kan soms beter zijn om minder in te zetten op gezamenlijke besluitvorming of consensus, omdat dit in een crisis ten koste gaat van doorzettingsmacht en uitvoeringskracht.

Voorbereid zijn

We waren onvoldoende voorbereid om een grootschalige vaccinatiecampagne op te zetten waarbij vaccins langzaam en veelal onvoorspelbaar beschikbaar komen en de eigenschappen van de vaccins voor uitvoeringsvragen zorgden. Hierdoor konden we ook de doelgroepen niet in 1 keer bedienen en moest er geschoven worden binnen de strategie. Bij de start zijn we begonnen met de structuren die we hadden o.a. via huisartsen (die oa de griep prik verzorgen). Deze bestaande structuren werkten voor een reguliere situatie dus het was verklaarbaar dat we

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfs- en
Personeel
Afdeling VWS Flex

Datum
29 juli 2021

hier toen mee startten. Bovendien was er geen alternatief. Nu beseffen we dat we voor dit soort situaties iets anders nodig hebben.

Voor pandemische noodsituatie moet je inderdaad een crisisbestuur hebben, een stelsel, maar niet van uur tot uur politiek aangestuurd.

Voor een aanpak tijdens de pandemie is centrale regie en een centrale, zo eenvoudig mogelijke aanpak noodzakelijk. Het vaccineren door heel veel huisartsen en instellingsartsen in verpleeghuizen maakte de uitvoering erg complex. Tegelijk waren we ook van deze partijen afhankelijk. Een volgende keer zou je wellicht beter vanuit de centrale aanpak op locatie kunnen gaan prikken als GGD.

Regel wettelijk dat mensen die een vaccinatie krijgen ook verplicht zijn om gegevens te delen. Dat scheelt veel gedoe en maakt het mogelijk om makkelijker de vaccinatiegraad te monitoren (is volksgezondheidsbelang), ook waar die nog laag is en waar dus extra inzet nodig is.

"You can't control what you can't command." In een reguliere situatie moet VWS zich niet bemoeien met de uitvoering van een vaccinatiecampagne, maar tijdens zo'n crisis is centrale regie van VWS nodig. Daarvoor moet noodwetgeving worden gemaakt. Een goed onderscheid tussen reguliere en crisissituatie is dan ook nodig.

Overig

Denk na over de rol en het tijdstip van de (adviezen van de) Gezondheidsraad in tijden van een crisis. De adviezen van de Gezondheidsraad over bijvoorbeeld AstraZeneca en Janssenvaccin hadden een negatieve invloed op de vaccinatiebereidheid van mensen. Denk goed na over verplichte adviezen aan GR.

Het is van groot belang om in samenhang één communicatief verhaal te hebben. Daar vroeg mee te starten en daar centrale regie op te voeren.

We zouden het aantal momenten van besluitvorming moeten inperken en zo rust creëren. Het aantal debatten in de Tweede Kamer hielp ook niet altijd bij het creëren van rust.

Het openzetten van vaccinatie voor bepaalde leeftijdscategorieën leverde veel tijdswinst op. Daarnaast was het ook goed om mensen op naam uit te nodigen. Dan zijn meer mensen geneigd zich te laten vaccineren. Een volgende keer kunnen we kijken of dat eerste niet eerder ingezet kan worden.

De patiënt is onvoldoende vertegenwoordigd geweest in de overleggen.

Welke elementen hebben we extra nodig?

Het meest genoemd is de voorbereiding op een pandemie. Deze voorbereiding zou moeten bestaan uit een aantal elementen:

- Nood cq. spoedwetgeving die in werking treedt als een pandemie zich opnieuw voordoet.
- Permanent, vanaf het begin, breder inzetbare logistieke kennis is van belang.
- Het beschikken over een infrastructuur die in geval van nood kan opschalen qua bemensing. En denk na over hoe bemensing beter kan (huidige inzet heeft veel van betrokkenen geëist).

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afdeling VWS Flex

Datum
29 juli 2021

- Zekerheid over financiële middelen voor de GGD-en is van belang.
- Eén ICT-systeem met meer flexibiliteit en bijbehorend beheer is van belang.

Dit vraagt nog om behoorlijk wat uitdenken.

Het stelsel voor de aanpak van een pandemie is heel anders dan de aanpak van een reguliere vaccinatie voor de griep. Van belang om goed onderscheid te houden tussen reguliere situatie en uitvoering van vaccinatie in de crisissituatie. Daar moet je noodplannen en nood cq spoedwetgeving voor maken.

Wees altijd voorbereid dat zich op een bepaald gebied schaarste voordoet, nu was vaccins, de volgende keer wellicht ergens anders. Het is dan van groot belang om in contact met elkaar te blijven en elkaar goed weten te vinden. Dan kun je snel schakelen.

Voor een goed antwoord op onverwachte omstandigheden zou je meerdere scenario's moeten ontwikkelen. Door daar helder over te communiceren, voorkom je wellicht ook te veel lobby.

Besef dat het dusdanig grootschalig opzetten van de vaccinatiecampaagne voor medewerkers ook een psychologisch proces is. Daar moet je oog voor hebben.

Zorg dat in dit soort situaties ook het geluid van patiënten en cliënten goed vertegenwoordigd is en niet alleen van de professionals in de zorg.

Zet de volksgezondheid centraal.

Welke elementen in de huidige Covid-19 vaccinatiecampaagne zijn relevant voor het gehele vaccinatiestelsel (zowel 18- als 18+)? En waarom?

Voor de reguliere situatie moet ieder goed in zijn rol blijven. VWS voor het beleid en RIVM, GGD en zorgsector voor de uitvoering.

Het is in de reguliere situatie nu lastig om te weten wat de vaccinatiegraad is, bijvoorbeeld bij de griepvaccinatie. Zouden we toe moeten naar een centrale registratie? In dat geval lijkt het beter om het vaccineren en registreren bij GGD-en neer te leggen ipv bij huisartsen. Maar GGD-en hebben geen persoonlijk contact met mensen zoals huisartsen, wat nadelig kan werken voor de vaccinatiegraad. Zet daarom centraal waar je het beste resultaat mee haalt.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afdeling VWS Flex

Datum
29 juli 2021